

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 235/06-29

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. júla 2006 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti P., a. s., B., zastúpenej advokátom Mgr. T. K., B., vo veci namietaného porušenia jej základných práv zaručených v čl. 26 ods. 2 a v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 2 Co 200/04-138 z 8. decembra 2004 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti P., a. s., **o d m i e t a** pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 28. apríla 2005 telefaxom doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti P., a. s., B. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom Mgr. T. K., B., vo veci namietaného porušenia jej základných práv zaručených v čl. 26 ods. 2 a v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej aj „krajský súd“) č. k. 2 Co 200/04-138 z 8. decembra 2004. Toto podanie urobené telefaxom doplnila sťažovateľka predložením jeho originálu 2. mája 2005 (podaného na poštovú prepravu 29. apríla 2005).

Sťažovateľka prostredníctvom splnomocneného právneho zástupcu v sťažnosti uviedla, že v čase, keď bola vydavateľom denníkov S. a P., boli v týchto periodikách uverejnené články s názvami „*Súdili disidentov, sú na Najvyššom súde*“, „*Disidentov posielali sedieť súdia dodnes – Na Najvyššom súde sú stále sudcovia, ktorí v minulosti upierali právo na slobodu prejavu*“, „*S. s B. odsúdili kňaza, súdia ďalej*“ (články uverejnené v denníku S. 12. augusta 2002), „*Sudcovia: Naša minulosť je vecou svedomia*“ (článok uverejnený v denníku S. 13. augusta 2002), „*Sudca, ktorý prepustil L. F. viedol kedysi politické procesy*“ (článok uverejnený v denníku S. 17. septembra 2002), „*L.: Sudca môže vziať L. do väzby*“ (článok uverejnený v denníku S. 19. augusta 2002), „*Stihajú senát, ktorý prepustil L. na slobodu*“ (článok uverejnený v denníku S. 10. decembra 2002), „*Sudcovia s pochybnou minulosťou súdia dodnes*“, „*Disidentov posielali sedieť súdia dodnes – Na Najvyššom súde sú stále sudcovia, ktorí v minulosti upierali právo na slobodu prejavu*“, „*S. s B. odsúdili kňaza, súdia ďalej*“ (články uverejnené v denníku P. 12. augusta 2002), „*Sudcovia: Naša minulosť je vecou svedomia*“ (článok uverejnený v denníku P. 13. augusta 2002), „*Aktuálne: L. ochráncovia*“, „*Senát o L. rozhodoval čudne*“ (článok uverejnený v denníku P. 17. augusta 2002).

Dňa 17. júla 2003 podal JUDr. H. S. (ďalej len „žalobca“) na Okresnom súde Bratislava V (ďalej aj „okresný súd“) proti sťažovateľke žalobu na ochranu osobnosti, namietajúc zásah do svojich práv v súvislosti s uverejnením uvedených článkov.

Žalobca namietal, že v označených článkoch sú nepravdivé tvrdenia, ktoré zasahujú do jeho práva na ochranu osobnosti. Rozsudkom okresného súdu č. k. 46 Coch 2/2003-72 zo 14. apríla 2004 bola sťažovateľka zaviazaná uverejniť v troch po sebe nasledujúcich vydaniach denníka S. ospravedlnenie žalobcovi, zaplatiť mu titulom nemajetkovej ujmy 3 000 000 Sk a nahradiť trovy jeho konania vo výške 152 000 Sk.

Sťažovateľka sa proti rozsudku odvolala namietajúc formálne a materiálne vady rozsudku, argumentujúc právom na slobodu prejavu a uvádzajúc skutočnosti, ktoré podľa nej „*tvorili podklad k napadnutým tvrdeniam*“.

Krajský súd rozsudkom č. k. 2 Co 200/04-138 z 8. decembra 2004 prvostupňové rozhodnutie okresného súdu v celom rozsahu potvrdil. Podľa sťažovateľky sa však odvolací súd „*nezaoberal a ani nijako nevyjadril k viacerým námietkam sťažovateľa uvedeným v odvolaní, ktoré sa napr. týkali aj zákonnosti sankcie (povinnosti zaplatiť žalobcovi nemajetkovú ujmu v peniazoch) ... ako aj mnohých právnych argumentov a faktov... Krajský súd v Bratislave v rozhodnutí o odvolaní sťažovateľa nijako nerozlíšil hodnotiace súdy a názory autorov napadnutých článkov od faktov v týchto článkoch zverejnených. Obe tieto právne odlišné kategórie posudzoval spoločne bez ohľadu na existujúcu judikatúru slovenských aj medzinárodných súdov*“.

Podľa sťažovateľky je rozhodnutie krajského súdu z 8. decembra 2004 odôvodnené „*takými právnymi závermi, ktoré sú arbitrárne, z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné a zároveň mali za následok porušenie základného práva sťažovateľa*“. Krajský súd mal podľa sťažovateľky v rámci inštančného postupu preskúmať napadnutý prvostupňový rozsudok, ktorý mimoriadne závažným spôsobom zasiahol do jej základného práva na slobodu prejavu v zmysle čl. 26 ods. 2 ústavy a v súlade s ústavou poskytnúť sťažovateľke súdnu ochranu. Krajský súd však takto nekonal, naopak porušil aj čl. 46 ods. 1 ústavy.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľka vo svojej sťažnosti navrhla, aby ústavný súd v predmetnej veci nálezom takto rozhodol:

„1. Rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 2 Co 200/04 zo dňa 08. 12. 2004, bolo porušené právo sťažovateľa vyjadrovať názory slovom, písmom a tlačou ako aj slobodne vyhľadávať, prijímať a rozširovať idey a informácie v zmysle čl. 26 ods. 2 ústavy, právo sťažovateľa na spravodlivý proces garantované v zmysle čl. 46 ods. 1.

2. Napadnutý rozsudok sa zrušuje a vec sa vracia Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie.“

Zároveň žiadala uložiť krajskému súdu povinnosť nahradiť jej trovy konania pred ústavným súdom.

II.

1. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa skúmajúc, či nie sú dané dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

2. Sťažovateľka tvrdí, že k porušeniu jej základných práv a slobôd došlo rozsudkom krajského súdu č. k. 2 Co 200/04-138 z 8. decembra 2004.

Ústavný súd v rámci prípravy predbežného prerokovania sťažnosti zistil, že v uvedenej právnej veci (vedenej v prvom stupni na okresnom súde pod sp. zn. 46 Coch

2/03) podala sťažovateľka 31. marca 2005 proti odvolaciemu rozsudku krajského súdu č. k. 2 Co 200/04-138 z 8. decembra 2004 dovolanie.

Na základe výzvy ústavného súdu oznámil Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) listom svojho predsedu č. KP 8/06-34 zo 14. júna 2006, že dovolacie konanie v predmetnej veci bolo vedené pod sp. zn. 4 Cdo 171/05, pričom o dovolaní najvyšší súd už rozhodol rozsudkom z 27. apríla 2006. V prílohe listu zo 14. júna 2006 zaslal predseda najvyššieho súdu ústavnému súdu taktiež kópiu uvedeného rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 171/05 z 27. apríla 2006. Z obsahu tohto rozhodnutia vyplýva, že najvyšší súd na základe dovolania podaného sťažovateľkou zrušil rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 2 Co 200/04-138 z 8. decembra 2004, ako aj jemu predchádzajúci prvostupňový rozsudok Okresného súdu Bratislava V č. k. 46 Coch 2/03-72 zo 14. apríla 2004 a vec vrátil Okresnému súdu Bratislava V na ďalšie konanie.

V dôsledku označeného rozhodnutia najvyššieho súdu pominuli právne účinky rozhodnutia, ktorého zrušenia sa sťažovateľka v konaní pred ústavným súdom domáhala namietajúc, že ním došlo k zásahu do jej základných práv a slobôd. Predmetná právna vec sťažovateľky sa z procesného hľadiska vrátila do fázy konania pred súdom prvého stupňa.

Platná právna úprava občianskeho súdneho konania v súčasnosti umožňuje sťažovateľke (v procesnom postavení žalovanej) domáhať sa právne účinným spôsobom ochrany svojich základných práv a slobôd v ďalšom priebehu konania uplatnením svojich procesných práv priznaných Občianskym súdnym poriadkom priamo pred súdom prvého stupňa, konajúcim v jej veci, ako aj pred odvolacím súdom v prípade podania odvolania. V právomoci týchto súdov je posúdenie všetkých relevantných skutkových aj právnych okolností prípadu. Ako primárni ochrancovia ústavnosti (III. ÚS 79/02), viazaní čl. 152 ods. 4 ústavy (výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou), sú tieto súdy oprávnené a zároveň povinné dbať na ochranu základných práv a slobôd účastníkov konania vrátane ústavne súladného výkladu a aplikácie relevantných právnych noriem vzťahujúcich sa na daný prípad. Za daných okolností nie je daný ústavný dôvod, aby ústavný súd vstupoval v právnej veci sťažovateľky do právomoci všeobecných súdov.

Z uvedených dôvodov ústavný súd, po predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde, sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 uvedeného zákona pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. júla 2006